

HÖGSKOLAN VÄST

Informellt lärande i en formell organisation

**Om meningsskapande, kunskapsdomäner och
kompetens i arbete med kommunala mål**

CAMILLA SEITL

AKADEMISK AVHANDLING

som med tillstånd av Forsknings- och forskarutbildningsnämnden
vid Högskolan Väst, för avläggande av doktorsexamen i Pedagogik med inriktning
mot arbetsintegrerat lärande, framläggs för offentlig granskning.

Fredagen den 1 juni 2018 klockan 13 i C 118-120, Högskolan Väst

Opponent: Docent Gun-Britt Wärvik, Pedagogik, Göteborgs universitet

Abstrakt

Title: Informellt lärande i en formell organisation. Om meningsskapande, kunskapsdomäner och kompetens i arbete med kommunala mål.

Keywords: Målformuleringsarbete; Meningsskapande; Kunskapsdomäner; Kompetens; Offentlig verksamhet

ISBN: 978-91-87531-88-0

Denna avhandling handlar om hur välfärdsaktörer (tjänstemän och politiker) i en kommunal organisation utformar mål för sin verksamhet. Aktörerna har ett samhällsansvar som innebär att de måste agera för att gå nya behov till mötes. För att alla ska arbeta i samma riktning behöver tydliga mål utarbetas. Att utforma och konkretisera mål för en organisation med många anställda kan vara en utmaning då det kräver både generell och specifik kunskap och en organisationskultur som möjliggör utveckling. Det som studerats är lärandets villkor i målformuleringsarbete och hur tjänstemän och politiker tolkar och kommunicerar betydelsen av begrepp i samband med utarbetandet av tydliga målformuleringar.

Underlaget utgörs av videodokumenterade observationer av aktörernas diskussioner vid planerade möten. Analysarbetet har genomförts stegvis med fördjupning i hur aktörerna gör för att skapa gemensam mening kring innebörden av målformuleringarna som ska finnas med i de slutliga måldokumenterna samt hur kunskap och kompetens kommer till uttryck i detta arbete.

Resultatet visar att variationen av yrkesroller och arbetsuppgifter i kombination med olika samhällskrav ger prägel åt den kunskap som används i målformuleringsarbetet. Till exempel utgör den domänspecifika kunskapen (den kunskap som finns inom praktiken och dess sociala sammanhang) och de relationer som aktörerna har till varandra några av villkoren för arbetar med målen. Villkoren visar sig ha effekter för den kunskap som sedan tolkas, men också för kommunikationen runt målformuleringarna. Exempelvis får vissa aktörer, här benämnda agenter, tolkningsrätt. Ett annat exempel är att kunskapsmässig obalans mellan aktörerna kan leda till längre diskussioner eftersom kommunikationen måste anpassas för att alla ska förstå. Detta blir särskilt synligt i de sammanhang då politiker och tjänstemän diskuterar. Vidare visar resultatet tre inriktningar av kompetens begrepps-, resurs-, och relationsorienterad kompetens som, beroende på vad sammanhanget kräver, framträtt i målformuleringsarbetet. Kompetenserna ger, i olika grad, ett utrymme för agerande. Till exempel upprätthålls de kulturella ramarna (organisationens kunskap och språk) med hjälp av resurs- och begreppsorienterad kompetens medan de utmanas med hjälp av den relationsorienterade kompetensen. Ytterligare en fjärde kompetensinriktning har visat sig ha funktionen att koordinera de övriga kompetensinriktningarna. Koordination av kompetens är kopplat till agentrollen. Kompetenserna är en del av de komponenter som tillsammans med kunskapsstöd (dvs. den kunskap som används som resurs för argument i diskussionen kring olika målområden), kunskapsdomäner och relationer formar kommunikationen mellan aktörerna och villkorar meningsskapandet - ett meningsskapande som antas leda till lärande i målformuleringsarbete.